

Bibliografia

RECALL DE BIBLIOGRAFIA DE LES MUNTANYES DE PRADES RELACIONADA AMB LES CIÈNCIES NATURALS

Joan Cartanyà Martí, Manel Martínez Garcia

*Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà
C. de la Pedrera, 2 • 43400 Montblanc*

Resum

Són molts els treballs publicats sobre ciències naturals relacionats amb les Muntanyes de Prades, motiu que ens porta a fer-ne un recull que serveixi per poder-s'hi adreçar a l'hora de buscar informació. Creiem que poder consultar la bibliografia sobre aquesta zona tota unificada pot ser una bona eina de treball per als investigadors. Sens dubte, aquest és un llistat que no serà exhaustiu, però pot esdevenir una eina molt vàlida per començar-se a introduir en el coneixement dels aspectes naturalistes de les Muntanyes de Prades. Es tracta, en definitiva, d'un recull que segurament pot anar creixent amb el temps.

Hem de destacar l'aportació feta des d'entitats sense ànim de lucre que en les seves publicacions acullen la major part dels articles sobre estudis d'aquesta zona; de totes creiem que s'ha de destacar el Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà (CHNCB), que amb el seu butlletí *Reboll* i amb els dos volums de *Treballs* presentats en les jornades organitzades pel mateix CHNCB aglutinen gairebé el 25% dels treballs d'aquest recull. Així mateix, també destaca el fet que prop del 50% de tots els treballs recollits ha estat editat a la Conca de Barberà.

Paraules clau: bibliografia, botànica, ecologia, edafologia, geologia, paleontologia, zoologia.

Botànica

- ARGILAGA, X.; BORRELL, E.; REBULL, M. (1985): *L'ecosistema de la serra de Prades*. CIRIT (Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica). Barcelona, 205 p.
- AYMEMÍ I GONZÁLEZ, A. (1998): "Ophrys subinsectifera *Hermosilla* & *Sabando* a les Muntanyes de Prades". *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural* 66. Barcelona: 81-82.
- . (1999): "Les Orquídies de les Muntanyes de Prades". 2es Jornades El Medi i els Humans a la Conca de Barberà i les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 2. Montblanc: 61-62.
- BATET, D.; CASTELLS, R.; PIÑAS, I.; SALAT, X. (2000). "Etnobotànica a les Muntanyes de Prades". Inèdit.
- BOLDÚ I PERELLÓ, A. (1975): *Estudio florístico y fitogeográfico de la zona comprendida entre las montañas de Prades y el río Segre*. Tesi doctoral. Barcelona: Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia.
- BOLÓS, O. de (1951): "El elemento fitogeográfico eurosiberiano en las sierras litorales catalanas". *Collectanea Botanica* III (1). Barcelona: 1-42.
- CASALS MIRÓ, C. (1995): "El xancre del castanyer a les Muntanyes de Prades". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 9. Montblanc: 5-7.
- . (1995): "Plantes medicinals de les Muntanyes de Prades". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 10. Montblanc: 17-20.
- CAVALLÉ I BUSQUETS, J. (1979): "Medicina popular a Alcover: les plantes medicinals". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 6. Alcover: 32-38.
- CLOPÉS I BOIX, R. (1995): *Arbres monumentals i singulars de les comarques de Tarragona*. Tarragona: F. Sugrañes Editor.
- . (2004): "Visita de la Comissió de la Flora Forestal Espanyola al Bosc de Poblet (1869)". *Actes de les Primeres Jornades sobre el Bosc de Poblet*. Poblet: 59-67.
- FERRÉ I FERRÉ, R. (2004): "Una espècie forestal d'àrea reduïda: el cas de *Quercus pyrenaica* Willd. a les Muntanyes de Prades". *Actes de les Primeres Jornades sobre el Bosc de Poblet*. Poblet: 69-88.
- FOLCH I GUILLÉN, R.; VELASCO I BATLLE, E. (1975): "*Cistus populifolius* a les Muntanyes de Prades i a la serra del Pradell, espècie nova per a Catalunya". *Acta Phytotax Barcinonensis* 17. Barcelona.
- . (1983): "Dades cartogràfiques per a l'estudi de la vegetació de les Muntanyes de Prades". *Arrels: Miscel·lània d'Aportacions Històriques i Documentals de l'Espluga de Francolí* 2. L'Espluga de Francolí: Casal de l'Espluga, p. 141-161 + 1 mapa.

- FOLCH I GUILLÉN, R. (1988): *Natura, ús o abús? Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans*, 2a ed. Barcelona: Barcino.
- FONT I QUER, P. (1921): “Estudi fitogeogràfic de la garriga litoral de l’Occident de Catalunya”. *Butlletí de la Institució Catalana d’Història Natural* 22. Barcelona: 156-178.
- . (1934): “Plantes rares a Prades”. *Butlletí de la Institució Catalana d’Història Natural* 34. Barcelona: 127.
- ISERN VALLVERDÚ, J. (2004): “El vern (*Alnus glutinosa*) al Paratge Natural d’Interès Nacional de Poblet”. *Actes de les Primeres Jornades sobre el Bosc de Poblet*. Poblet: 89-106.
- JOSA, E.; VALLVERDÚ, J. (1999): “Perspectives de conservació vegetal a les muntanyes de Prades”. 2es Jornades El Medi i els Humans a la Conca de Barberà i les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà* 2. Montblanc: 163-164.
- JOSA, E; SALAT, X. (2001): “Flora del Paratge Natural d’Interès Nacional de la Vall de Monestir de Poblet”. Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya. Inèdit.
- MALAGARRIGA, H. T. (1971): *Flora de la província de Tarragona: plantes vasculares*. Tarragona: Institut d’Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, 293 p.
- MARTÍN CLOSAS, C.; PICÓ, P. (1996): “Estudi tafonòmic de la flora oligocènica de Sarral”. 1es Jornades L’Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 285-286.
- MASALLES I SAUMELL, R. M. (1980): “Aportacions al coneixement dels noms populars de les plantes a la Conca de Barberà”. *Aplec de Treballs* 2. Montblanc: Centre d’Estudis de la Conca de Barberà, p. 135-144.
- . (1983): “Noves aportacions al coneixement dels noms populars de les plantes a la Conca de Barberà”. *Arrels* 2. L’Espluga de Francolí: Casal de l’Espluga, p. 211-219.
- . (1983): *Flora i vegetació de la Conca de Barberà*. Barcelona: Institut d’Estudis Catalans. Arxius de la Secció de Ciències, LXVIII. Premi Pius Font i Quer 1980, 234 p.
- MASALLES I SAUMELL, R. M.; PUJADES I FERRER, J. (1977): *Introducció al paisatge vegetal de la Conca de Barberà*. Montblanc: Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà, 23 p.
- MASALLES I SAUMELL, R. M.; MESTRES I VALLVÉ, J. M. (1988): “El Paisatge vegetal”. *La Natura i l’Home a les Muntanyes de Prades*. Centre d’Estudis de la Conca de Barberà. Monografies 3. Montblanc: 45-74.

- MASALLES I SAUMELL, R. M.; MESTRES I VALLVÉ, J. M.; PUJADES I FERRER, J. (1987): *El Paisatge Vegetal de la Conca de Barberà*. Montblanc: Publicacions del Museu Comarcal de la Conca de Barberà 7. 43 p.
- MASCLANS, F.; BATALLA, E. (1964-1972): "Flora de los montes de Prades". *Collectanea Botanica* VI (3): 485-533; VI (4): 609-695; VIII: 139-276. Barcelona.
- MOLERO I BRIONES, J. (1976): *Estudio florístico y fitogeográfico de la sierra del Montsant y su área de influencia*. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona. Facultat de Farmàcia.
- NOGUÉS, A. (1918): "Qualques plantes interessants de la flora tarragonina". *Bulletí de la Institució Catalana d'Història Natural* 18. Barcelona: 101.
- PALACÍN, A. (1974): "Estudi de la botànica del terme de l'Espluga". *Recull de l'Espluga*. L'Espluga de Francolí: Centre Excursionista Francolí, Parròquia de l'Espluga de Francolí, p. 13-14.
- . (1982): "Els Nostres boscos". *L'Espitllera montblanquina* 12 Montblanc: 28-35.
- PUJADES I FERRER, J. (1978): "Notes sobre la flora medicinal de la Conca". *Aplec de Treballs* 1. Montblanc: Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, p. 167-174.
- SALAT, X. (1996). "Muntanyes de Prades". *Cultura* 563. Valls: AAEET.
- . (1999). "Muntanyes de Prades". *A vol d'ocell*. Valls: El Pati.
- SEGURA I MORENO, J. (1981): "Una excursió botànica d'Alcover a Mont-ral per la vall del riu Glorieta". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 15. Alcover: 19-30.
- SOLÉ LLADÓ, J. M. (1994): "Plantes estrictament protegides al PEIN de les Muntanyes de Prades i les obagues del Riu Corb". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 7. Montblanc: 5-12.
- SOLER, E. (1997): "La vall de Montblanc, una mostra de diversitat del bosc mediterrani". *Punt Diari* 212; edició Tarragona. Any II: 15.
- VIDAL I SOLER, S. (1872): "Provincia de Tarragona. Excursión a los Montes de la Espluga de Francolí y de Poblet". *Comisión de la Flora Forestal Española. Resumen de los trabajos verificados por la misma durante los años 1869 y 1870*. Madrid.

Ecologia

- ALBEZA, E.; BELLOT, J.; ESCARRÉ, A.; GRÀCIA, C.; MARTÍNEZ, J. M.; SABATÉ, S. (1996): "Anàlisi de la resposta de *Quercus ilex* a tractaments d'aclarida selectiva: efectes en la producció i en la recuperació de la capçada foliar". Ies Jornades L'Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 97-104.
- AREZKI, D.; GRÀCIA, C.; LÓPEZ, B.; SABATÉ, S. (1996): "La biomassa subterrània i la dinàmica de les arrels fines de l'Alzinar de Poblet". Ies Jornades L'Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 33-37.

- BELLOT, J.; CHIRINO, E.; BELLOT, P.; SÁNCHEZ, J. R.; LLEDÓ, M. J. (2004): “Importància del bosc de Poblet en la regulació del cicle hídric i la qualitat de l’aigua”. *Actes de les Primeres Jornades sobre el Bosc de Poblet*. Poblet: 121-141.
- BOSCH I ALBERT, O. (1995): “Notes sobre el passat, present i futur de les pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris* L.) de les Muntanyes de Prades: resultats d’un estudi dendroecològic”. *Butlletí de la Institució Catalana d’Història Natural* 63. Barcelona.
- . (1996): “Els boscos de les Muntanyes de Prades: llegir-hi la història, comprendre’n el present, intuir-ne el futur”. 1es Jornades L’Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 105-115.
- FERRÉ FERRÉ, R. (1999): “Estructura forestal de *Quercus pyrenaica* Willd a les Muntanyes de Prades”. 2es Jornades El Medi i els Humans a la Conca de Barberà i les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà* 2. Montblanc: 13-22.
- GÓMEZ BOLEA, A.; HLADUN SIMÓN, N. (1999): “Estat actual dels líquens epífits al voltant d’un focus d’activitat industrial del municipi de Montblanc. Descripció per fer un seguiment de la qualitat de l’aire”. 2es Jornades El Medi i els Humans a la Conca de Barberà i les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà* 2. Montblanc: 37-46.
- FONT, X.; JOSA, E.; LLORENS, J.; SERRA, J.; VALENZUELA, S. (1999): “Les aigües subterrànies com a indicadores de la qualitat ambiental: El cas de l’adobat amb residus de pasta de paper del Codoç (Vimbodí, Tarragona)”. 2es Jornades El Medi i els Humans a la Conca de Barberà i les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà* 2. Montblanc: 79-94.
- JOSA, E.; SOLÉ, J. M. (1996): “Consideracions a l’entorn d’un estudi de diversitat dels alzinars a les valls del Monestir de Poblet”. 1es Jornades L’Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 117-132.
- MANGIRÓN, M.; MARTÍNEZ-VILALTA, J.; OGAYA, R.; LLORET, F.; PIÑOL, J.; TERRADAS, J.; PEÑUELAS, J. (1999): “Efectes de la sequera sobre l’alzinar mediterrani a Prades”. 2es Jornades El Medi i els Humans a la Conca de Barberà i les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà* 2. Montblanc: 49-60.
- OGAYA, R.; PEÑUELAS, J.; DOLORES, A.; LLUSIÀ, J.; SARDANS, J.; SERRANO, L.; LLORET, F.; TERRADAS, J. (2004): “Efectes ecofisiològics d’una sequera experimental sobre l’alzinar de Prades”. *Actes de les Primeres Jornades sobre el Bosc de Poblet*. Poblet: 183-191.
- SABATÉ, S. (1996): “La recerca ecològica a l’Alzinar de Poblet”. 1es Jornades L’Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 9-20.

- SEGURA, J.; VALLVEY, A. (1982): "Aproximació a l'estudi d'un foc forestal a Alcover". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 18. Alcover: 13-31.
- SOLER, E. (1997): "La vall de Montblanc: una mostra de diversitat del bosc mediterrani". *Punt Diari* 212, edició Tarragona, any II: 15.
- VALENZUELA, S.; SERRA, J.; KINARDO, F.; LLORENS, J.; VAQUER, R.; VILADEVALL, M. (1999): "La radiació gamma natural, més que una eina prospectiva: la seva aplicació com a indicador a la Conca de Barberà". 2es Jornades El Medi i els Humans a la Conca de Barberà i les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 2. Montblanc: 95-110.

Edafologia

- BECH, J.; GARRIGÓ, J. (1992): "Característiques dels sòls de la vora de la serra de Prades amb la Conca de Barberà". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*, any II, 4. Montblanc: 33-38.
- . (1993): "Característiques dels sòls de la vora de la serra de Prades amb la Conca de Barberà". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 5. Montblanc: 44-46.
- . (1993): "Característiques dels sòls de la vora de la serra de Prades amb la Conca de Barberà". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*. Montblanc: 43-46.
- BECH I BORRÀS, J.; CAMPDEPADRÒS I SANS, M. (1982): "Dades sobre l'edafologia de la Conca de Barberà: estudis d'un sòl sobre calcària a Rojalons". *Aplec de Treballs* 4. Centre d'Estudis de la Conca de Barberà. Montblanc: 157-164.
- BELLOT, J.; MELIÀ, N.; VALLEJO, R. (1996): "Variabilitat espacial als sòls de la Conca de l'Àvic". 1es Jornades L'Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 21-31.
- BLANCO CARTAGENA, E.; CAMA I TORRELL, A. (2001): "Estudi dels tipus de sòl del municipi d'Alcover". Monogràfic de la revista *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 96. Alcover, 50 p.
- COBERTERA, E. (1993): "Aproximación al estudio de la edafogénesis a partir de la alteración de rocas carbonatadas de distinta dureza en las sierras de Prades y Montsant". *Aportaciones en homenaje al profesor Luis Miguel Albentosa*. Tarragona: Diputació de Tarragona, p. 421-443.
- CAPILLA, C.; DIEGO, V.; RODA, F. (1996): "Efecte de la diferent disponibilitat d'aigua, nitrogen i fòsfor en la caiguda de virosta en un alzinar de les Muntanyes de Prades". 1es Jornades L'Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 287-295.

SERRASOLSAS, I.; VALLEJO, V. R. (1996): “Efectes de la tala i la crema de restes de tala en la fertilitat del sòl d’un alzinar de la serra de Prades”. 1es Jornades L’Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 163-179.

Geologia

- AAVV. (1977): “Guía de la excursión al triásico de la sierra de Prades”. *Cuaderno Geología Ibérica* 4: 527-558.
- BARBARÀ I CAMAFORT, A. (1979): “Formació geològica de la vall del Glorieta”. *Butlletí del Centre d’Estudis Alcoverencs* 5. Alcover: 31-32.
- BARECHE, E. (1981): “Vimbodí, mines de Catalunya”. *Mineralogistes de Catalunya*, vol. I, 13.
- BARECHE, E.; COCA, J.; VIÑALS, J. (1990): “Vimbodí II, mines de Catalunya”. *Mineralogistes de Catalunya*, vol. IV, 8.
- BONET, M. (1980): “Geografía física de l’Espluga de Francolí”. *Arrels* 1. Sarra: 179-188.
- CABESTANY FORT, J. F. (1980): “Les mines d’argent de les Muntanyes de Prades”. *Butlletí Arqueològic*, època V, 2. Tarragona: 129-131.
- CALVET, F. (1987): “Estratigrafía, sedimentología y diagénesis del Muschelkalk superior de los Catalánides”. *Cuadernos de Geología Ibérica* 11. Madrid: 171-197.
- CALVET, F.; MARZO, M. (1994): *El triásico de las Cordilleras Costero-Catalanas: estratigrafía, sedimentología, y análisis secuencial*. Cuenca: A. Arche, 53 p.
- CALVET, F.; TUCKER, M. E. (1988): “Outer ramp cycles in the Upper Muschelkalk of the Catalan Basin, Northeast Spain”. *Sedimentary Geology* 57. Amsterdam: 185-198.
- . (1995): “Mud-mounts with reefal caps in the Upper Muschelkalk (Triassic), Eastern Spain”. *Spec. Publis Int. Ass. Sediment.* 23: 311-333.
- CALVET, J. (1974): *Estudio geomorfológico de los alrededores de l’Espluga de Francolí*. Barcelona: Universitat de Barcelona, Facultat de Geologia, Departament de Geomorfologia.
- . (1976): “Notas geomorfológicas sobre un sector del contacto Depresión Central Catalana - Cordillera Prelitoral (alrededores de l’Espluga de Francolí)”. *Acta Geológica Hispánica* 11. Barcelona: Instituto Nacional de Geología, p. 25-32.
- CARTANYÀ, J.; LLORENS, J.; VILASECA, A. (1996): “Els valors geològics del migjorn de Catalunya: part del patrimoni natural”. 1es Jornades L’Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 241-253.

- CARTANYÀ I MARTÍ, J.; PUIG I ROURA, J. (2004): "Punts d'interès geològic del Paratge Natural de Poblet". *Actes de les Primeres Jornades sobre el Bosc de Poblet*. Poblet: 29-55.
- CASÉ, R.; FONT DE RUBINAT, L. (1976): *Mapa geològic a escala aproximada 1:35.000 de la part meridional de les Muntanyes de Prades*. Barcelona: Universitat de Barcelona, Facultat de Geologia, Departament de Geomorfologia.
- CASELLES I ANDREU, A. (2001): "Les mines d'argent de Farena". *L'Orella de Farena* 30. Associació de Veïns de Farena del Brugent: 31-36.
- COBERTERA, E. (1993): "Aproximación al estudio de la edafogénesis a partir de la alteración de rocas carbonatadas de distinta dureza en las sierras de Prades y Montsant". *Aportaciones en homenaje al profesor Luis Miguel Albentosa*. Tarragona: Diputació de Tarragona, p. 421-443.
- ESCANDELL, V.; VILASECA, A. (1991): "Vimbodí : un filó de baritina força interessant". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*, any I, 2. Montblanc: 19-26.
- ESCANDELL, V.; VILASECA, A.; SORONELLAS, M. (1996): "Passeig geològic per les Muntanyes de Prades". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*, any VI, 11. Montblanc: 5-14.
- ESTEBAN, M.; CALZADA, S.; VIA, L. (1977): "Ambiente disposicional de los yacimientos fosilíferos del Muschelkalk superior de Alcover – Mont-ral". *Cuad. Geol. Ibérica* 4: 189-200.
- FONT I SAGUÉ, N. (1900): "Excursió espeleoloch-geològica al Priorat, Muntanyes de Prades i Alt Penedès". *Butlletí Centre Excursionista a Catalunya* 10 (68): 209-226.
- . (1908): "Minerals de níquel i cobalt a l'Albiol (província de Tarragona)". *Butlletí*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural, p. 88-89.
- . (1908): "Una bretxa ferruginosa de formació actual a la Espluga de Francolí". *Butlletí*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural, any V, 5, p. 61-62.
- . (1909): "Sobre la presencia del silúric superior a la Espluga de Francolí". *Butlletí*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural, any VI, 76, p. 76-77.
- FORTUNY I CASAS, J. M. (1980): "Aproximació als doms de Castellfollit". *Aplec de Treballs* 2. Montblanc: Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, p. 173-184.
- GAYA, J. M.; JOSA, E.; LLORENS, J.; MATEU, J.; SANS, J. M. (1995): "Aproximació a les aigües ferruginoses del paleozoic de les Muntanyes de Prades: el model de Poblet". *Aplec de Treballs* 13. Montblanc: Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, p. 5-64.
- . (1996): "Aproximació a les aigües ferruginoses del paleozoic de les muntanyes de Prades: el model de Poblet". *les Jornades L'Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 297-301.

- GINER, J. (1978): Origen y significado de las brechas del Lías de la Mesa de Prades (Tarragona). *Est. Geol.* 34: 529-533.
- INSTITUTO GEOLÓGICO Y MINERO DE ESPAÑA (1973): *Tarragona: Mapa metalogénico de España: E. 1/200.000*. Madrid: Servicio de Publicaciones del Ministerio de Industria, 20 p. + 1 mapa.
- (1975): *Investigación minera en el área Vimbodí – Selva, Tarragona*. Madrid: Servicio de Publicaciones del Ministerio de Industria, 65 p. + 4 mapes plegats.
- (1981): *Tarragona: Mapa geológico de España: E. 1/200.000. Síntesis de la cartografía existente*. Madrid: Departamento de Publicaciones del Instituto Geológico y Minero de España, 29 p. + 1 mapa.
- JOSA, E.; LLORENS, J. (1995): “Geologia i aigües minerals”. *Reboll: Butlletí del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà*, any V, 9. Montblanc: 18-24.
- . (1996): “Geologia i aigües minerals ferruginoses (part 2)”. *Reboll: Butlletí del Centre d’Història Natural de la Conca de Barberà*, any VI, 11. Montblanc: 15-20.
- MAESTRE, A. (1845): “Descripción geognóstica y minera del distrito de Cataluña y Aragón”. *Anales de Minas*, vol. 3. Madrid.
- MELGAREJO DRAPER, J. C. (1983): *Estudi metal-logenètic del sector de Poblet*. Tesi de llicenciatura. Universitat de Barcelona, 219 p.
- . (1992): “Estudio geologico y metalogenetico del paleozoico del sur de las cordilleras costeras catalanas”. *Memoria del Instituto Tecnológico Geominero de España*, vol. 102. Madrid.
- MELGAREJO DRAPER, J. C.; AYORA, C. (1985): “La mina Atrevida (Ba, F, Pb, Zn, As, Ni, Ag), Cadenas Costeras Catalanas: un ejemplo de filón de zócalo-cobertora”. *Rev. Inv. Geol.* 40: 87-102.
- . (1985): “Mineralogía, paragénesis y condiciones de deposición del filón Atrevida (Ba, F, Pb, Zn, As, Ni, Co, Ab), Cadenas Costeras Catalanas”. *Rev. Inv. Geol.* 41: 47-65.
- MONTLLEÓ, M. (1971): “Les Muntanyes de Prades”. *Borrallons de neu. L’Espluga de Francolí: Foment Cultural del Casal de l’Espluga de Francolí / Grup L’Olla Barrejada*, p. 4-6.
- ORCHE, E. (1979): “Precisiones estratigráficas sobre el Jurásico de la Sierra de Prades (provincia de Tarragona)”. *Boletín Geológico Minero* 90: 13-20.
- PALACÍN, A. (1978): “Apunts sobre la geologia de la Conca”. *Aplec de Treballs* 1. Centre d’Estudis de la Conca de Barberà. Montblanc: 135-144.
- PARÍS, R. (1971): “Geologia dels voltants de l’Espluga”. *Borrallons de neu. L’Espluga de Francolí: Foment Cultural del Casal de l’Espluga de Francolí / Grup L’Olla Barrejada*, p. 6-8.

- POBLET, J.; COLOMER, M.; FERNÁNDEZ, C. (1989): "Itinerari geològic pel triàsic del vessant sud-est de les Muntanyes de Prades". *Actes 2n Simpòsium sobre l'Ensenyament de les Ciències Naturals*. Tarragona: 401-408.
- POBLET, J.; PUJADAS, J. (1988): "La geologia". *La Natura i l'Home a les Muntanyes de Prades*. Montblanc: Centre d'Estudis de la Conca de Barberà. Monografies, 3, p. 21-44.
- PUJADES I FERRER, J. (1985): "Lliscaments gravitacionals i olistons en el sector nord-oriental de la serra de Prades". *Aplec de Treballs 7*. Montblanc: Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, p. 31-45.
- PUIG I ROURA, J. (2004): "Geozones o espais d'interès geològic del Paratge Natural de Poblet". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*, II època, 5. Montblanc: 20-24.
- SANTISTEBAN I BOVÉ, C. (1980): "Estructuras de base en los conglomerados del complejo aluvial Montsant-Cresta de la Llena". *Aplec de Treballs 2*. Montblanc: Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, p. 163-172.
- (1989): "Itinerari geològic de les Muntanyes de Prades". *Actes 2n Simpòsium sobre l'Ensenyament de les Ciències Naturals*. Tarragona: 109-122.
- SANTISTEBAN, C.; TABERNER, C. (1987): "Depósitos evaporíticos de ambiente sabkha preservados como pseudomorfos en dolomita, en los materiales superiores de las facies *Muschelkalk* de la Serra de Prades (Tarragona)". *Cuad. Geol. Ibérica* 11: 199-214.
- SOLÉ SUGRAÑES, L. (1973): "Nota sobre algunos aspectos de la tectónica del Carbonífero de las Sierras de Prades (provincia de Tarragona)". *Acta. Geológica Hispánica*, VIII. Barceona: 138-144.
- SORIANO, V. (1932): "Estudio de algunos minerales de Espluga de Francolí (Tarragona)". *Treballs Museu Ciències Naturals* 9 (3): 26 p.
- TUCKER, M. E.; CALVET, F.; HUNT, D. (1993): "Sequence stratigraphy of carbonate ramps: system tracks, models and application to the *Muschelkalk* carbonate platforms of eastern Spain". *Spec. Publis Int. Ass. Sediment.* 18: 397-415.
- VALENZUELA GARCÍA, S. (1996): "La mina del Bessó (Ulldemolins-Vilanova de Prades, Tarragona): un exemple de jaciment de tipus sedex". Ies Jornades L'Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*, 1. Montblanc: 39-47.
- VILASECA, S. (1920): "Contribució a l'estudi dels terrenys triàsics de la província de Tarragona". *Treballs del Museu de Ciències Naturals de Barcelona*, vol. VII-IX: 69 p.
- VIRGILI, C. (1958): "El Triásico de los Catalánides". *Bol. IGME* 59. Madrid: 856 p.
- (1964): *Estudio geológico del sector Espluga - Vimbodí - Rojals*. Tarragona: Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, 24 p.

VIRGILI, C.; JULIVERT, M. (1954): "El Triàsic de la Sierra de Prades (provincia de Tarragona)". *Estudios Geológicos*, vol. X, 22. Madrid: 216-242.

Paleontologia

- AGUSTÍ, J. (1995): "Mont-Ral i Alcover: la recuperació de la vida al Triàsic". *Fòssils*. Barcelona: La Magrana, p. 110-127.
- ALAFONT, L. S.; SANZ, J. L. (1996): "Un nuevo sauropterigio (*Reptilia*) en el Triàsic de la Sierra de Prades (Tarragona)". *Cuad. Geol. Iber* 20 (II). Madrid: 313-329.
- BARBARÀ I CAMAFORT, A. (1979): "Formació geològica de la vall del Glorieta". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 5. Alcover: 31-32.
- . (1979): "Los fósiles triásicos de Alcover-Mont-ral". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 5. Alcover: 29-30.
- BELTAN, L. (1972): "La faune ichthyologique du Muschelkalk de la Catalogne". *Mem. R Acad. de Ciencias y Artes de Barcelona* 41. Barcelona: 281-325.
- . (1975): "A propos de l'ichthyofaune triasique de la Catalogne espagnole". *Coll. Internatl. C. N. R. S.* 218. París: 273-280.
- . (1984): "Quelques poissons du Muschelkalk supérieur d'Espagne". *Acta Geol. Hisp.* 19 (2). Barcelona: 117-127.
- BELTAN, L.; CALZADA, S.; VIA, L.; VILLALTA, J. F. (1989): "On Ladinian biotas from Northeastern Spain". *Geocronique* 30: 36.
- CALZADA, S.; URQUIOLA, M. M. (1994): "Isópodos del Triàsic de Alcover – Mont-ral". *Batalleria* 4. Barcelona: 37-40.
- CARTANYÀ, J. (1991): "Nous crustacis fòssils al registre fòssil de la Conca de Barberà". *Reboll* 2. Montblanc: 27-30.
- . (1992): *Els fòssils de la Conca de Barberà. Evidències de vida passada*. Montblanc: Consell Comarcal de la Conca de Barberà. I Premi Aires de la Conca, 303 p.
- . (1993): "El Pinetell, un jaciment paleontològic de la pedra d'Alcover a la Conca de Barberà". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*, any III, 6. Montblanc: 33-42.
- . (1994): "Noves aportacions paleontològiques al Muschelkalk superior de les Muntanyes de Prades: el cas del Pinetell". *Quaderns de Vilaniu: Miscel·lània de l'Alt Camp* 25. Valls: 3-47. Premi de Natura 1992 de l'Institut d'Estudis Vallencs, apartat C.
- . (1995): "Submergits!". *Reboll* 10: 27-39; Montblanc.
- . (1995): "Vertebrata", a MARTÍNEZ-DELCLÓS, X. (ed.): *Montsec and Mont-ral – Alcover, two Konservat-Lagerstätten*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs, p. 87-93.

- CARTANYÀ, J. (1996): "Aproximacions paleoecològiques del Muschelkalk superior d'un sector de les Muntanyes de Prades". les Jornades L'Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 281-284.
- . (1999): "Peixos actinopterygins del triàsic mitjà de la pedra d'Alcover". *Quaderns de Vilaniu: Miscel·lània de l'Alt Camp* 35. Valls: Institut d'Estudis Vallencs, p. 55-88.
- . (1999): "An overview of the Middle Triassic actinopterygians from Alcover, Mont-Ral and El Pinetell (Catalonia, Spain)". *Mesozoic Fishes 2* (ARRATIA, G.; SCHULTZE, H. P. Eds.). Munic: 535-552.
- CHERBONNIER, G. (1976): "Note sur deux empreintes d'holoturies fossiles du Trias moyen de la region de Tarragone (Espagne)". *Thalassia Jugoslavica* 12: 75-79.
- ELLENBERGER, P. (1977): "Quelques précisions sur l'anatomie et la place systématique très spéciale de *Cosesaurus aviceps* (Ladinien supérieur de Montral, Catalogne)". *Cuad. Geol. Iber* 4. Madrid: 169-188.
- . (1978): "L'origine des oiseaux. Historique et méthodes nouvelles. Les problèmes des Archaeornites. La venue au jour de *Cosesaurus aviceps*". *Mém. Trav. EPHE Inst.* 4. Montpellier: 91-117.
- ELLENBERGER, P.; VILLALTA, J. F. (1974): "Sur la présence d'un ancêtre probable d'oiseau dans le Muschelkalk supérieur de Catalogne (Espagne)". Nota preliminar. *Acta Geol. Hisp.* 9: 162-168; Barcelona.
- MÖELLER, G. (1969): "Triadische Plattenkalke bei Montreal, provincia de Tarragona". *Rundgespräch Fossil-Lagerstätten*. Tübingen.
- RIEPEL, O; HAGDORN, H. (1998): "Fossil reptiles from the spanish Muschelkalk (Mont-ral and Alcover)". *Historical Biology* 13: 77-97.
- ROMERO, A.; VIA, L. (1977): "*Tarracolimulus rieki* nov. gen. nov. sp., nuevo limúlido del Triásico de Mont-ral - Alcover (Tarragona)". *Cuad. Geol. Ibérica* 4. Madrid: 239-246.
- . (1980): "*Tarracolimulus rieki* nov. gen. nov. sp., nou limúl·lide del triàsic de Mont-Ral - Alcover". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 12. Alcover: 21-27.
- . (1981): "*Palaeocyphonautidae*: nous fòssils del triàsic espanyol, probablement relacionats amb els actuals cifonautes". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 13. Alcover: 8-16.
- SALAT BRÚNEL, X. (2000): "Evidències del passat : Els fòssils serveixen per a ajudar els científics a reconstruir les línies evolutives dels organismes". *Cultura*, 2a època, 604. Valls: AAET, p. 34-35.
- SANZ, J. L. (1983): "Los Notosaurios (*Reptilia, Sauropterygia*) españolas". *Est. Geol.* 39: 193-215.

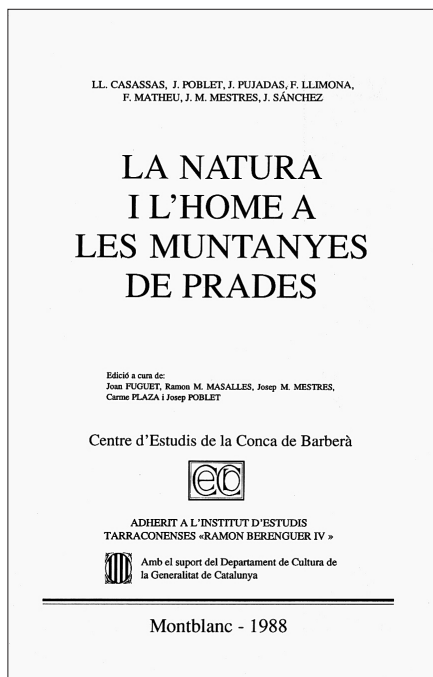
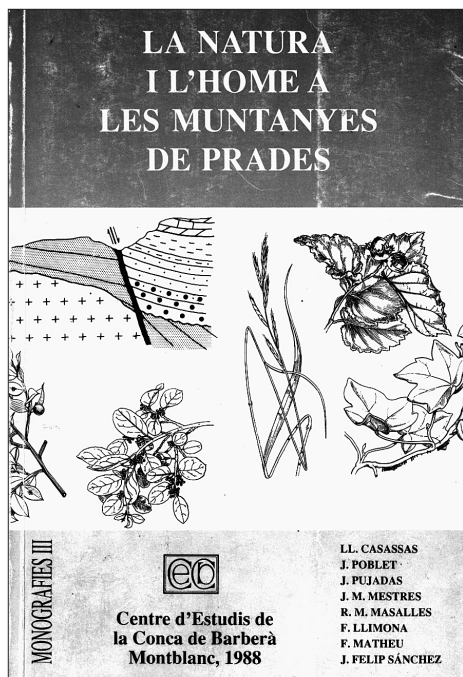
- SANZ, J. L.; ALAFONT, L. S.; MORATALLA, J. J. (1993): "Triassic reptile faunas from Spain". *Paleontologia Lombarda della Società Italiana di Scienze Naturali e del Museo Civico di Storia Naturali di Milano* 2: 153-164.
- SANZ, J. L.; LÓPEZ, N. (1984): "The prolacertid lepidosaurian *Cosesaurus aviceps*, Ellenberger & Villalta, a claimed *protoavian* from the middle Triassic of Spain". *Geobios* 17(6): 747-753.
- VIA, L. (1980): "Bio i litostratigrafia del jaciment de la Lluera". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 10. Alcover: 24-34.
- . (1980): "Estudio de los crustáceos decápodos". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 11. Alcover: 11-18.
- . (1987): "Merostomats fòssils de la península Ibérica". *Mem. Real Acad. Cien. y Artes de Barcelona* 860: 79 p.
- . (1987): "Artrópodos fósiles triásicos de Alcover - Mont-ral. II Limúlidos". *Cuad. Geol. Ibérica* 11: 281-292.
- VIA, L.; CALZADA, S. (1987): "Artrópodos fósiles triásicos de Alcover - Mont-ral. I Insectos". *Cuad. Geol. Ibérica* 11: 273-280.
- VIA, L.; ROMERO, A. (1981): "*Palaecyphonautidae*, nous fòssils del Triàsic espanyol, probablement relacionats amb les actuals larves cifonautes". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 13. Alcover: 8-16.
- VIA, L.; VILLALTA, J. F. (1966). "*Heterolimulus gadeai* n. gen, n. sp, representante de una nueva familia de limulácea, en el Triásico español". *Acta Geol. Hisp* 1. Barcelona: 9-11.
- . (1971): "Restos de crustáceos decápodos en el Triásico de Mont-ral". *I Centenario de la Real Sociedad Española de Historia Natural*. Madrid: 495-514.
- VIA, L.; VILLALTA, J. F.; ESTEBAN, M. (1977): "Paleontología y paleoecología de los yacimientos fosilíferos del *Muschelkalk* superior entre Alcover y Mont-ral (Montañas de Prades, provincia de Tarragona)". *Cuad. Geol. Ibérica* 4: 247-256.
- VILASECA ANGUERA, S. (1920): "Un nou jaciment fossilífer paleozoic a Cornudella (Priorat)". *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 3a època, any II, 5-6. Barcelona: 91-92.
- VIRGILI, C.; ROSELL, J. (1959): Fauna trarciense y bajociense en la Sierra de Prades (Tarragona). *Notas Conmemorativas del Instituto Geológico y Minero de España* 54. Madrid: 131-137.

Zoologia

- ALTAMIRA, C. (1959): "Contribución al conocimiento de la fauna malacológica de la provincia de Tarragona" *Misc. Zool.* 1 (3): 9-15.
- BARBARÀ I CAMAFORT, A. (1983): "Els últims llops a les nostres contrades: entrevista a Salvador Rius i Isern". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 23. Alcover: 10-13.

- BARBARÀ I CAMAFORT, A.; VIADER, J. M. (1983): "Els cargols d'Alcover i voltants". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 42. Alcover: 18-21.
- BECH, M.; FERNÁNDEZ, G. (1987): "Contribución al conocimiento de la fauna malacológica del valle del Brugent (prov. Tarragona). *Iberus* 7 (2): 225-234.
- BORAU GÓMEZ, J. A.; DOMINGO DE PEDRO, M. (1996): "Importància faunística de les Muntanyes de Prades". 1es Jornades L'Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 49-62.
- . (1998): *Muntanyes de Prades: Paisatge i fauna*. Itineraris d'Antoni Beneyto. Valls: Cossetània. Col·l. El Tinter 6, 127 p.
- CASELLES I ANDREU, A. (1999): "Els llops a Farena". *L'Orella de Farena* 20. Associació de Veïns de Farena del Brugent: 30-36.
- CASTELLET I FIGUERES, J.; CIVIT I MASONI, A.; JUBANY I BUSQUETS, J. (1989): "Estudis sobre les larves de salamandria de les Muntanyes de Prades". *Quaderns de Vilaniu: Miscel·lània de l'Alt Camp* 15. Valls: 81-92.
- COMISSIÓ DE NATURA DE L'INSTITUT D'ESTUDIS VALLENCIS (1981): "Estudi d'ornitofauna del Remei (Alcover)". *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* 16. Alcover: 11-18.
- DOMINGO DE PEDRO, M. (1992): "Catàleg d'ocells de la Conca de Barberà". *Aplec de Treballs* 10. Montblanc: Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, p. 18-116.
- . (2004): "Els ocells del Bosc de Poblet : primeres dades sobre el repoblament ornític del Paratge Natural d'Interès Nacional de la Vall del Monestir de Poblet i les Reserves Naturals Parcials del Barranc dels Torners i de la Vall del Titllar". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*, 2a època, 4. Montblanc: 4-9.
- . (2004): "Observacions ornitològiques al bosc de Poblet". *Actes de les Primeres Jornades sobre el Bosc de Poblet*. Poblet: 109-118.
- DOMINGO, J. M.; PALACÍN, A.; QUERALTÓ, J. (1980): "Observacions i apunts fets sobre la guineu". *Aplec de Treballs* 2. Centre d'Estudis de la Conca de Barberà. Montblanc: 145-154.
- GOSÀLBEZ, J. (1976): "Sobre *Sorex minutus* en las Montañas de Prades (Cataluña, España)". *Misc. Zool.* 3 (5): 213-216.
- GOSÀLBEZ, J.; LÓPEZ-FUSTER, M. J.; LLIMONA, F.; MOTIS, A.; BLAS, M. (1983): *Informe zoològic i àrees d'interès faunístic del massís de Prades-la Mussara*. Generalitat de Catalunya, Direcció General de Política Territorial, 42 p.
- LLIMONA, F.; MATHEU, E.; MESTRES, J. M. (1988): "La Fauna". *La Natura i l'Home a les Muntanyes de Prades*. Montblanc: Centre d'Estudis de la Conca de Barberà. Col·l. Monografies 3, p. 75-100.
- LÓPEZ-FUSTER, M. J.; SOLÉ HERCE, J.; VENTURA, J. (1999): "Primeres dades sobre la distribució i la selecció d'hàbitat de la musaranya menuda (*Sorex minutus*) a

- les Muntanyes de Prades (NE de la Península Ibèrica)". 2es Jornades El Medi i els Humans a la Conca de Barberà i les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 2. Montblanc: 173-180.
- MATEOS, E.; PARRA, X.; SARLÉ, V.; SERRA, A. (1996): "Evolució de les poblacions d'àcars i col·lèmbols edàfics a un alzinar cremat". 1es Jornades L'Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 273-279.
- MARTÍ, F.; SOLÉ HERCE, J. (1996): "Fauna vertebrada d'interès zoogeogràfic a les Muntanyes de Prades i al bloc del Gaià". 1es Jornades L'Home i el Medi a la Conca de Barberà i a les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 1. Montblanc: 77-87.
- PALACÍN, A.; QUERALTÓ, J. (1980): "La polla d'aigua". *Aplec de Treballs* 2. Centre d'Estudis de la Conca de Barberà. Montblanc: 155-162.
- POMARES I LATORRE, C. (1991): "Bioespeleologia : la vida a les cavitats". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*, any I, 2. Montblanc: 9-18.
- . (1993): "Biologia general dels ratpenats: Distribució i espècies a les Muntanyes de Prades". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*, any III, 5. Montblanc: 37-43.
- . (1994): "Contribució al coneixement dels artròpodes cavernícoles de les Muntanyes de Prades". *Aplec de Treballs* 12. Montblanc: Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, p. 5-57.
- . (1996): "Els odonats de la riera de la Vall de Montblanc: Muntanyes de Prades". *Aplec de Treballs* 14. Montblanc: Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, p. 189-202.
- . (2004): "La fauna del bosc de Poblet". *Reboll: Butlletí del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà*, 2a època, 5. Montblanc: 9-11.
- SOLÉ HERCE, J. (1999): "Estudi de la zoogeografia de la comunitat de petits mamífers (ordre insectívors i ordre rosegadors) a les Muntanyes de Prades". *Quaderns de Vilaniu: Miscel·lània de l'Alt Camp* 36. Valls: Institut d'Estudis Vallencs, p. 11-39.
- . (1999): "Estudi de la zoogeografia de la comunitat de petits mamífers (ordre insectívors i ordre rosegadors) a les Muntanyes de Prades". 2es Jornades El Medi i els Humans a la Conca de Barberà i les Muntanyes de Prades. *Treballs del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà* 2. Montblanc: 47-48.
- TANCO, X. (1999): "Dieta de la geneta (*genetta genetta*) a la roureda de roure reboll (*quercus pyrenaica*) de les Muntanyes de Prades". *Quaderns de Vilaniu: Miscel·lània de l'Alt Camp* 36. Valls: Institut d'Estudis Vallencs, p. 3-10.
- TARÉS, L. (1974): "Fauna a l'entorn de l'Espluga de Francolí". *Recull. L'Espluga de Francolí: Centre Excursionista Francolí, Parròquia de l'Espluga de Francolí*, p. 39-47.

El llibre La natura i l'home a les Muntanyes de Prades creiem que és el treball de referència d'aquesta zona.